

NEWSLETTER 6/2018

WSTĘPNIAK	2
WIELKIE JEZIORA MAZURSKIE	4
JEZIORO JEZIORAK	6
JEZIORO ŚNIARDWY	8
JEZIORO DRUŻNO	10
ŹRÓDŁA RZEKI ŁYNY	12
ŻUBRY W PUSZCZY BORECKIEJ	14

fot. Robert Wróbel

W XXI w. trudno znaleźć jest już miejsce nietknięte przez człowieka. Pomimo to przyroda Warmii i Mazur jest nadal piękna i często zachwyca swą dzikością. Województwo warmińsko-mazurskie to raj dla osób chcących spędzić swój czas na łonie natury między innymi w sposób aktywny. Niezależnie od tego, czy pływa się kajakiem po przepięknych rzekach i jeziorach, żegluje, wędruje lub jeździ na rowerze otaczająca przyroda zawsze zachwyca.

Warmia i Mazury nazywane bywają Krainą Tysiąca Jezior. W rzeczywistości jezior i innych zbiorników wodnych jest na tym obszarze kilka tysięcy, w tym około trzy tysiące takich, których powierzchnia przekracza jeden hektar. Jeziora te tworzą isticie pajęczą sieć łączą się ze sobą poprzez rzeki lub kanały. Często się zdarza, że sąsiadujące ze sobą akweny są przedzielone jedynie wąskimi przesmykami. Większość jezior Warmii i Mazur jest pochodzenia polodowcowego. Zajmują one niemal 7 % powierzchni całego regionu, zaś w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich nawet do 20 %.

Na Pojezierzu Iławskim występuje również mnóstwo jezior z najdłuższym jeziorem w Polsce Jeziorakiem. Przyciąga ono, co roku rzesze amatorów turystyki wodnej, pieszej i rowerowej. Istotnym skupiskiem jezior jest także Pojezierze Olsztyńskie. Pojezierze Mrągowskie nadaje się również świetnie do uprawiania turystyki wodnej.

Warmia i Mazury to jeden z najatrakcyjniejszych krajobrazowo i turystycznie regionów Polski. To tu właśnie natura ukazuje nam swe bogactwo w pełnej krasie, a czysta woda i powietrze zachęcają do spędzenia każdej wolnej chwili pośród przyrody.

Warmia i Mazury czekają na Ciebie!

WIELKIE JEZIORA MAZURSKIE

fot. Krzysztof Nowosielski

Wielkie Jeziora Mazurskie to jeden z najatrakcyjniejszych krajobrazowo i turystycznie regionów Polski. To tu właśnie natura ukazuje nam swe bogactwo w pełnej krasie, a czysta woda i powietrze zachęcają do spędzenia każdej wolnej chwili pośród przyrody. Jest to zarazem największy w Polsce zespół akwenów śródlądowych połączonych licznymi kanałami i rzekami, które tworzą niepowtarzalnej urody szlak wodny rozciągający się od Węgorzewa na północy, po Pisz i Ruciane-Nida na południu. Tak rozległego ciągu jezior, umożliwiającego uprawianie wszystkich rodzajów turystyki wodnej, a równocześnie tak urozmaiconego, nie ma w żadnym z państw Europy. Jest to obszar wyjątkowy zarówno w skali całego kraju, jak i naszego kontynentu – niezwykle bogaty pod względem przyrodniczym, pełen historycznych zabytków oraz uwielbiany przez miłośników sportów wodnych, wędkarstwa i letników. Wielkie Jeziora Mazurskie słyną z niezliczonych siedlisk rzadkich ptaków m.in. takich jak kormoran, perkoz dwuczuby, łyska, czapla, łabędź niemy, bocian czarny, kania czarna, orzeł przedni i bielik. Wędrowcy spotykają na swojej drodze wydrę, bobra, żółwia błotnego, łosia oraz wiele gatunków nietoperzy i kolorowych ważek. Szczególną atrakcją na przełomie września i października są rykowiska jeleni. Ważną rolę w gospodarce regionu odgrywa rybołówstwo, przede wszystkim jednak turystyka i sporty wodne. Głównymi ośrodkami są: Giżycko,

Mikołajki, Pisz oraz Węgorzewo. Znajduje się tu szereg rezerwatów przyrody jak np. największy i najstarszy w regionie: Mazurski Park Krajobrazowy.

Główny szlak Wielkich Jezior Mazurskich zaczyna się na jeziorze Brzozolasek w pobliżu miasta Pisz, natomiast kończy się na kanale w Węgorzewie. Długość szlaku w linii prostej wynosi 111 km. Ze względu na dużą ilość jezior, na których panuje olbrzymi ruch jest to szlak trudny, raczej dla zaawansowanych, natomiast właściwie nieuciążliwy. Na brzegach jest duża ilość dobrych miejsc biwakowych. Ponadto w ostatnich latach powstała sieć ekomarin, które bardzo ułatwiają żeglowanie.

Więcej informacji na: www.it.mragowo.pl/szlak-wielkich-jezior-mazurskich,8,1826,pl.html

JEZIORO JEZIORAK

fot. arch. UM Iława

Jeziorak jest jeziorem rynnowym, najdłuższym zbiornikiem naturalnym w Polsce (27 km); szóste co do wielkości w kraju. Stanowi część szlaku Kanału Elbląskiego.

Jeziorak ma bogatą linię brzegową, otoczony jest pięknymi lasami. Porastające brzeg akwenu lasy wraz z okolicznymi jeziorami tworzą Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego.

Na jeziorze znajduje się aż 16 wysp. Na Wielkiej Żuławie – największej wyspie śródlądowej w Europie, znajdują się pozostałości wczesnośredniowiecznego grodu. Na wyspę można dostać się promem.

Jeziorak to raj dla miłośników sportów wodnych takich jak żeglarstwo, windsurfing, kitesurfing czy kajakarstwo oraz sprzyjające miejsce dla fanów nurkowania. To także wymarzone miejsce dla wędkarzy, gdyż w wodach Jezioraka żyją sumy, sandacze, szczupaki, węgorze, liny, karasie, karpie i okonie. Jezioro jest terenem polowań bielika i rybołowa. Nad jego brzegami bytują

czaple, kormorany i żurawie.

Na zachodnim brzegu Jezioraka, w odległości 20 kilometrów od Ławy, na wysokim brzegu, leży słynąca ze swych turystycznych atrakcji wieś Siemiany. Otoczona jest gęstymi lasami i sycona powietrzem, jakie wiatr przynosi tu z rozległego Jezioraka. Siemiany i wiele innych wsi porozrzucanych na brzegach Jezioraka posiadają swoisty mikroklimat, który pomaga w leczeniu chorób układu oddechowego.

Na brzegach Jezioraka rozrosła się infrastruktura turystyczna: jest tu wiele pól namiotowych, biwakowisk, przystani jachtowych, punktów małej gastronomii, hoteli i gospodarstw agroturystycznych. Po jeziorze pływa jedyna w Polsce jednostka asenizacyjna – tzw. statek-śmieciarka, przystosowana do odbioru nieczystości bezpośrednio z jachtów i łodzi motorowych. Nad Jeziorakiem znajdują się dwie ekomariny w Ławie i Siemianach.

Dwa razy, w Ławie i nad Jeziorakiem, gościł papież Jan Paweł II. Raz, jako biskup krakowski w 1959 roku i ponownie, w 1973 jako kardynał. Dla uczczenia jego pobytu w 1999 roku wytyczono szlak kajakowy, wiodący z Ławy przez Gizerek, Siemiany, Miłomłyn do Ostródy.

W 2012 roku po trwającym ponad trzy miesiące plebiscycie jezioro Jeziorak uznane zostało przez czytelników magazynu podróżniczego "National Geographic Traveler" za jeden z siedmiu nowych cudów Polski. Głosowanie trwało ponad trzy miesiące.

Więcej informacji na: www.ilawa.pl , www.port-ilawa.pl

JEZIORO ŚNIARDWY

fot. Robert Wróbel

To największe jezioro w Polsce, położone w województwie warmińsko-mazurskim ma powierzchnię 114 km². Głębokość maksymalna jeziora wynosi 23 m, zaś średnia 6,5 m. Akwen ten jest jednocześnie bardzo płytki. Liczne głazy, ukryte tuż pod powierzchnią wody (20 do 30 cm pod lustrem wody) i w większości nieoznaczone, stwarzają spore niebezpieczeństwo nawigacyjne. Najwięcej kamieni znajduje się w części południowej i wschodniej, które kryją się często tuż pod powierzchnią wody. Dokładne mapy jednakże pozwalają wodniakom sprawnie poruszać się po wodzie, bez uszczerbku dla jachtów. Na jeziorze Śniardwy znajduje się 8 wysp oraz liczne zatoki. Najbardziej znaną wyspą jest Czarci Ostrów i oddzielona od niej wąskim przesmykiem Pajęcza Wyspa, miejsca kultów pogańskich. Nad Śniardwami istnieje ogromna ilość atrakcyjnych pól namiotowych, ośrodków i portów. Przez jezioro prowadzi szlak żeglugi Wielkich Jezior

Mazurskich. Brzegi są stosunkowo niskie, zabagnione, oraz porośnięte sitowiem i tatarakiem, co czyni je trudno dostępnymi. Miejscami strefa sitowia osiąga szerokość 200 m.

Najpiękniej wyglądają Śniardwy o świcie, gdy lekka mgła unosi się nad wodą. Często nie widać wtedy brzegu i odnosi się wrażenie, że otwiera się przed nami bezmiar morskich wód. Wieś Nowe Guty usytuowana na wysokim brzegu jeziora Śniardwy na przestrzeni ok. 2 km jest wspaniałym punktem widokowym.

Więcej informacji na: www.it.mragowo.pl/jezioro-sniardwy,16,1124,pl.html

JEZIORO DRUZNO

fot. Arch. Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej

Jezioro Druzno jest rezerwatem usytuowanym około 2 km na południe od Elbląga. Został utworzony dla ochrony ptaków bagiennych i wodnych. Powierzchnia rezerwatu wynosi 3021,60 ha, w tym 1709 ha woda. Pozostałą część terenu zajmują trzęsawiska z roślinami wodnymi, głównie trzcinami. Maksymalna głębokość jeziora wynosi 1,5 m, średnia głębokość natomiast 0,8 m. Jednak wartości te stale ulegają zmianom, ze względu na północny wiatr spychający wodę Zalewu Wiślanego przez rzekę Elbląg do jeziora Druzno. Obwód jeziora wynosi 45 km. Okalają je groble o łącznej długości 271 km. Jezioro Druzno jest częścią dawnej zatoki Morza Bałtyckiego.

To zarastające jezioro wraz z otaczającymi je bagnami i bagnistymi lasami stanowi ważną ostoję ptactwa wodno-błotnego. Znajduje się tu pierzowisko ptaków wodnych głównie kaczek i gęgaw, oraz zlotowisko żurawi, gromadzące do 2000 osobników. Podczas wiosennych i jesiennych wędrówek gromadzą się tu kaczki i gęsi w stadach przekraczających liczbę 10 000 osobników.

Przez Druzno prowadzi szlak żeglugowy Kanału Elbląskiego. Na północno-

wschodnim brzegu jeziora archeolodzy odkryli pozostałości staropruskiej osady Truso.

ŹRÓDŁA RZEKI ŁYNY

fot. Władysław Nowosielski

Rezerwat powstał w 1959 r. nieopodal wsi Łyna (gm. Nidzica). Jego powstanie związane było ściśle z ochroną i utrzymaniem źródeł rzeki Łyny. Jest to szczególnie interesujące i cenne przyrodniczo miejsce ze względu na występującą tutaj tzw. erozję źródliskową.

Malownicza, rozległa dolina poprzetykana niezliczoną ilością bocznych wąwozów i małych dolin schodzących stromo w dół tworzy niezwykle klimat tego miejsca. Efekt potęgują wybijające się ze źródeł wysiękowych liczne strumyki, dające początek rzece Łynie, najdłuższej rzece województwa. Rezerwat tworzą w dużej części lasy liściaste, tak zwane grądy. Drzewa porastające powierzchnię rezerwatu liczą sobie nawet 120-140 lat. Można tu zaobserwować między innymi takie gatunki, jak grab zwyczajny, dąb szypułkowy, klon zwyczajny, osika, brzoza brodawkowata, świerk pospolity i sosna zwyczajna.

Rezerwat ma duże wartości poznawcze, dlatego dostępny jest dla zwiedzających. Pobudowano w nim schody i pomosty, ułatwiające penetrację zboczy i obserwowanie interesującego zjawiska, jakim jest wsteczna erozja źródłowa. Najciekwsze trasy rezerwatu są oznakowane i zaopatrzone w dobrze wykonane tablice informacyjne.

Więcej informacji na: www.ekomazury.wm.pl/10975,Malownicze-zrodla-rzeki-Lyna.html

ŻUBRY W PUSZCZY BORECKIEJ

fot. Robert Wróbel

Niewątpliwie jedną z największych atrakcji turystycznych Puszczy Boreckiej są żyjące w wolnych stadach żubry. W Wolisku dla zwiedzających przygotowano specjalną platformę widokową, z której można podziwiać króla puszczy. Obecnie stado, bytujące w tym rejonie Polski liczy sobie około 70 sztuk. Żubry w Puszczy Boreckiej żyją od 1956 r., gdy naukowcy z Polskiej Akademii Nauk przywieźli je do zagrody w Wolisku. W 1977 roku podczas remontu zagrody stado uciekło do lasu i od tej pory zwierzęta żyją na wolności. Od lat Nadleśnictwo Borki sprzedaje odstrzały eliminacyjne myśliwym, którzy płacą za nie tysiące euro. Takie polowanie jest gratką dla myśliwych z całego świata. Pieniądze uzyskane w ten sposób przeznaczone są na utrzymywanie stada żubrów. Odstrzał eliminacyjny wykupił tu m.in. król Hiszpanii Juan Carlos. W polowaniu w 2004 roku królowi towarzyszył ówczesny polski minister spraw zagranicznych Włodzimierz Cimoszewicz.

Zagroda Pokazowa Żubrów czynna jest od maja do końca września w godzinach 9:00-11:00 i 16:00-18:00.

Nadleśnictwo Borki

tel.+48 87 421 70 45

e-mail: borki@bialystok.lasy.gov.pl